

Justitsministeriet (jnr. 2024-08982)

KRONPRINSESSEGADE 28

1306 KØBENHAVN K

TLF. 33 96 97 98

DATO: 04.03.2025

SAGSNR.: 2025-325

Høring over udkast til lov om ændring af værgemålsloven og serviceloven (Initiativer med henblik på at nedbringe sagsbehandlingstiderne hos Familieretshuset i værgemålssager, fastsættelse af øvre grænse for antal værgemål m.v.)

Ved e-mail af 3. februar 2025 har Justitsministeriet anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte udkast til lovforslag.

Advokatrådet bemærker generelt, at der siden oprettelsen af Familieretshusene i 2019 har været store udfordringer med sagsbehandlingstiden inden for stort set alle ressortområder. Det er derfor af stor retssikkerhedsmæssig betydning, at Justitsministeriet tager initiativ til at nedbringe de lange sagsbehandlingstider, og Advokatrådet er derfor umiddelbart positivt indstillet over for tiltag, som kan medvirke hertil.

Advokatrådet har følgende bemærkninger til lovforslaget:

Indførelsen af muligheden for at udstede en attest som alternativ til værgemål

Med lovforslaget foreslås som § 17 a indsat en ny bestemmelse i værgemålsloven, hvorefter Familieretshuset på baggrund af en erklæring fra en nær pårørende om at ville varetage opgaven udsteder en attest, der giver vedkommende adgang til uden værgemålsbeskikkelse

- 1) at varetage personlige anliggender og
- 2) at varetage løbende økonomiske dispositioner til underhold, der betales til en offentlig myndighed eller private kreditorer, der opkræver bolig- eller forsyningsudgifter.

Det fremgår af bemærkninger til lovforslaget, at begrebet "nær pårørende" skal forstås som samme persongruppe, som fremgår af værgemålslovens § 16, stk. 1, nr. 2.

Det fremgår ligeledes af bemærkningerne, hvad der forstås ved økonomiske dispositioner til underhold, der betales til en offentlig myndighed eller private kreditorer, der opkræver bolig- eller forsyningsudgifter.

Begrebet "personlige anliggender" er efter Advokatrådets opfattelse imidlertid ikke tilstrækkeligt præcist afgrænset, idet der herved forstås "...bl.a. kontakt med de sociale myndigheder om

sociale ydelser, indgivelse af klage eller begæring om aktindsigt.”.

Justitsministeriet opfordres derfor til at redegøre for hvad der nærmere ligger i begrebet ”personlige anliggender” i bemærkningerne til bestemmelsen.

Justitsministeriet opfordres endvidere til at overveje, om bestemmelserne vedrørende udstedelse af attest mere hensigtsmæssigt bør indsættes i lov om fremtidsfuldmagten, da attesten - ligesom en fremtidsfuldmagt - er et tilbud til personer som alternativ til værgemål.

Attesten skal ifølge forslaget udstedes på baggrund af en begæring fra den nære pårørende sammen med vedkommendes straffeattest og enten et samtykke fra den person, der har behov for bistand, eller på baggrund af en lægeerklæring.

Advokatrådet bemærker i den forbindelse, at hvis den af attesten omhandlede person er i stand til at samtykke i udstedelsen, må den pågældende også antages at være i stand til løbende at samtykke i, at den nære pårørende varetager personlige forhold eller til at udstede en fuldmagt herom. Det samme må være tilfældet, hvor en attest er baseret på baggrund af en lægeerklæring om fysiske helbredsforhold (i modsætning til mentale). Efter Advokatrådets opfattelse er det i disse situationer således allerede juridisk muligt at opnå det, som attesten ifølge forslaget giver mulighed for. Af den grund er det ifølge Advokatrådets opfattelse tvivlsomt, om indførelsen af en attest vil være et effektivt middel til at nedbringe sagsbehandlingstiden.

Advokatrådet bemærker i øvrigt, at hvis den pågældende af mentale grunde er ude af stand til at meddele samtykke, og hvis attestordningen indebærer, at en person fratages sin retlige handleevne alene på baggrund af en lægeerklæring, vil dette være i strid med almindelige retsprincipper, hvorefter det alene er domstolene, som kan fratage personers retlige handleevne.

Dispositioner uden Familieretshuset godkendelse

De dispositioner, som den nære pårørende foretager, vil ifølge forslaget ikke være underlagt Familieretshusets kontrol. Familieretshuset vil dog af egen drift kunne indlede en tilsynssag, hvis det bliver opmærksom på forhold, som bør undersøges. Henset til, at der er tale om indførelse af en ny ordning, bør der efter Advokatrådets opfattelse som minimum udføres en stikprøvekontrol, således at det sikres, at ordningen fungerer som tilsigtet, og at den nære pårørende ikke misbruger ordningen på en måde, som er i strid med interesserne hos den, der er underlagt erklæringen.

Øvrige initiativer med henblik på at nedbringe sagsbehandlingstiden hos Familieretshuset

Advokatrådet er som nævnt positivt indstillet over for tiltag, som kan medvirke til en nedbringelse af sagsbehandlingstiden hos Familieretshuset. Advokatrådet opfordrer derfor til at følgende tiltag vedrørende faste værger også overvejes:

- Generelt større klarhed over, hvad der indgår under værgens opgaver under det fastsatte vederlag
- Udgifter, som har samme størrelse for alle værger, bør indgå i det faste vederlag i stedet for selvstændige vederlag, som kræver indgivelse af ansøgning og Familieretshusets godkendelse. På den måde vil Familieretshuset ikke skulle vurdere ansøgninger om selvstændige vederlag, hvilket vil medvirke til en nedbringelse af sagsbehandlingstiden.

Retssikkerheden styrkes herved også, idet eventuel usikkerhed om, hvorvidt et selvstændigt vederlag skal godkendes, fjernes

- Et fast værgemål skal også kunne oprettes under et CVR-nummer og ikke kun under et CPR-nummer, således at henvendelser fra myndigheder mv. kan ske til CVR-nummerets adresse
- Afklaring af om en værge kan få MitID til brug for varetagelsen af værgemålet – eventuelt i en udgave, som alene giver se-adgang men ikke dispositionsret.

Med venlig hilsen

Andrew Hjuler Crichton
Generalsekretær